

Szerkesztési iroda:

Nagy-Becskek,

Zápolya-utca 1-ső szám,

hová a lap szellemi részét illető minden közlemény intézendő.

Kiadóhivatal:

Pleitz Fer. Pál könyvnyomdája
Nagybecskerek, Zápolya-utca 1.
hová a hirdetések, az előfizetések és a lap szétküldésére vonatkozó felszólalások intézendők.

Telefon 21. szám.

Nagybecskerek, 1900.

TORONTÁL

POLITIKAI NAPILAP.

Felelős szerkesztő: Dr. Brájer Lajos.

XXIX. évfolyam. 101. szám.

Előfizetési árak:

Egész évre ———— 24 kor.
Félévre ———— 12 >
Negyedévre ———— 6 >
Egy hóra ———— 2 >
— Egyes szám ára 8 fill —

Hirdetések

a kiadóhivatalban fogadtatnak el. Azonkívül az összes hirdetési irodákban.

Megjelenik

vasár- és ünnepnapok kivételével mindennap délután 5 órakor.

Szerda május 2.

Munkácsi Mihály.

A legelső, a legnagyobb magyar művészt a halál megváltotta künjaitól. Így jelenti ezt egy Bonnból keltezett távirat.

S térdre hull a művelt magyar ember, hogy elsirassa azt, ki köztünk oly nagy volt és oly szerencsétlen.

Mert ne csak azt nézzük, hogy világraszóló hírtől, tengereken túlerő dicsőségtől koszoruzva jött közénk, hanem gondoljunk vissza arra az utra, amelyet befutott. Tele kavicsos, tele tövissel s tele egy nemes és becsvágyó szív keserveivel, a kecsgetető remény, a marcangoló kétség ádáz tusáival, volt ez az út. S ezért van igazza a költőnek: Nem boldogságra születtek a nagyok.

A mindennapi ember örömei meló értékük ő reájuk nézve. A dicsőség saskörme van a szívükbe vágva és hurcolja őket szakadatlanul tova és hull a szívük vére a porba, a merre csak járnak. A vágya alkotásról-alkotásra kergeti a művészt, és minden alkotás egy-egy ut a Golgotára, keresztrel a vállán.

És pláne ha magyarnak adja a gondviselés a nagy talentumot. Az, ha világhírré szomjazik — és mivel tehetne nemzetének nagyobb szolgálatot, mintha világraszóló hírt szerez a magyar faj tehetségének — kénytelen küzdelmei harcterét kivinni idegenbe. Hazája e harcában alig istápolhatja, de csatákat kell nyernie, nemzeteket kell meghódítania, ellenszenvet, idegenkedést letaposnia, hogy diadal-maskodjék.

És hányan hullanak el ez ádáz, képtelen tusában, hogy végre ismét hazakerüljenek, hittikből, reményükből, életkedvükből kifosztva.

Munkácsy Mihálynak nem ez volt a sorsa. Ő legyőzött minden nehézséget s az egész művelt világ elismerésétől megkoszoruzva jött vissza hazájába 25 évi nehéz küzdelem után. Igaz, hogy akkoriiban — ezeréves ünnepünk esztendejében — a szükkeblűség ő reája is öltögette nyelvét s az egyik része irigyének azzal fogadta, hogy rossz képet festett a honalapításról, a másik pedig azt kifogásolta, hogy miért nem idehaza szerezte meg dicsőségét.

Hosszu öt év folyt le azóta. A hatalmas művész teste összeesett, lelke elborult s mi könnyes szemekkel olvastuk, hogy a katasztrófa csak rövid idő kérdése.

Most bekövetkezett az, mitől remegve féltünk: a legnagyobb magyar művész hosszú, küzdelemteljes élete után örök álmra hunyta le egykor oly ragyogó szemeit.

Ki magyar szívvel, magyar képzelettel, magyar lélekkel alkotó meg legnagyobb műveit, büszkeségünk méltó tárgy a, művelődési történetünk egyik fényessége léssen mindenha Munkácsy Mihály.

Felhívás

Torontálvármegyében levő összes tüzoltóegyletekhez és a községi előljáróságokhoz.

Alantírott szövetség, f. hó 6-án Nagybecskereken az Eberhardt-féle tüzoltó anyag gyakorlati alkalmazását fogja bemutatni, mely bemutatáshoz ezennel meghívja az összes tüzoltóegyleteket és községi előljáróságokat, mely bemutatásnál azonban szívesen látja a tüzoltás ügye iránt érdeklődőket is. A bemutatás helyét és óráját utólag fogjuk e helyen közölni.

Torontálvármegye
tüzoltó szövetsége.

Az Eberhardt féle tüzoltó anyag közelebbi ismertetése céljából közöljük a következőket:

Kivonat a 113390/899. sz. Belügyminiszeri körrendeletből:

A m. kir. szabadalmi hivatal elnökének utasítására 1899. évi április hó 22-én; továbbá saját kiküldöttem jelenlétében, a VIII ik országos tüzoltó szaktanfolyam alkalmával, 1899. évi július hó 28 án; és végül a Brassóban tartott XIV-ik országos tüzoltó szövetségi nagygyűlés alkalmával, 1899. évi augusztus hó 14-én tartott kísérletekből arról szereztem tudomást, hogy az Eberhardt féle tüzoltó anyag igen jó oltószer, az eddig ismert összes anyagok közt a legolcsóbb, melynek főelőnye a tűz gyors eloltásán kívül leginkább abban nyilvánul, hogy az eloltott tárgyakat erősen lehűti s azok még erős tűznek kitéve sem képesek többé lánggal égni. Végül azon tulajdonsága, hogy az anyaggal bekenet arcot és kezeket a sugárzó hő perzselő hatásától megóvja s ezzel lehetővé teszi, hogy az oltással foglalkozó tüzoltó a tüzet a legkövetlenebbül megközelítheti s ott huzamosabb ideig az égés érzése nélkül munkálkodhatik, a tüzoltásra és tüzoltóra egyaránt megbecsülhetetlenné teszi.

A szer hatékonyságából huzamosabb állás után sem veszít és arról viztartalma bármikor könnyű szerrel lecsapolható és ugy ez, valamint az elpárolgott víz friss víznek hozzáöntésével pótolható.

Mindezen itt jelzett tulajdonságai miatt tüzrendészeti szempontból kiválóan célszerű volna, ha a tüzrendészeti kormányrendeletben minden községre nézve előirt lajtok az Eberhardt-féle anyaggal kevert vízzel szereltetnének fel.

Aradmegye bizalma. Aradról írják ápril 30-iki kelettel: A vármegye mai közgyűlésén Vásárhelyi László azt indítványozta, hogy a törvényhatóság Széll miniszterelnök iránt, kormányzata első évtordulója alkalmából, bizalmának és üdvözlétének adjon kifejezést. A közgyűlés Vásárhelyi indítványát egyhangú lelkesedéssel elfogadta.

A „TORONTÁL“ tárcája.

VÁROK A TAVASZRA ...*)

Várok a tavaszra, virágfakadásra,
Ugy érzem, meggyógyít majd a kikelet,
Vagy talán a szellő hoz el a siromra
Ezernyi illatos rózsalevelet,
Tavaszi fog szólni gyöngye ciprus ágon
Remegő, picike kis dalos madár,
De az enekével, bánatos szavával
Dalos lelkem hozzád vissza-vissza jár.

Várok a tavaszra vágyakozó szívvel
S úgy érzem, meg se látom a tavaszt,
Az én árva lelkem csupa rút valóság,
Sok száz rózsaszirmom sárguló haraszt,
Minden kis levélke szertefoszló áom,
Nem szegődik hozzá már a kikelet,
Késő, hideg ősz az, a mi rám sorolja
Enyészet ködön át a hűvös szelet.

Várok a tavaszra s átálmodom újra
Gyöngyvirágos sirban legszebb álmatom:
Bókoló falombok hódolva fogadnak,
Csakis téged illet ez a hódolat,
Künn járjuk az erdőt ibolyát keresve,
Szólni sem tudunk már, néma ajakunk
S megköszönjük százszor a Mindenhatónak,
Hogy ilyen végtelen boldogok vagyunk.

Azt hiszi az erdő, hogy te vagy a fenség,
Én pedig amolyan szegény trubadur,
A ki elkísérlek idegen vidékre
S a kt a te szíved ejtett így rabul.
Azt sugja fülembé az alkonyi szellő,
Hogy a te jó szíved csak engem szeret
S meghajol előttem minden picit fűszál,
Maga az illatos, drága kikelet ...

Várok a tavaszra vágyakozó szívvel,
Az én bus világom csak revegilág,
Az lesz a valóság ha majd szerte-széled
Minden, a mi ábránd, minden, a mi vágy,
Gyöngyvirág, ibolya nő szívem porából
S hogyha majd az álom olykor elkerül,
Csöndes éjszakákon, könnyű lepkeszárnyon
Illata utra kél, tehozzád repül.

*) A héten megjelenő kötetből.

S regét mond szivednek a revegilágról:
Volt egyszer egy tavasz, csupa szerelem,
Tele napsugárral, tele vágyódással,
Tarka lepke ült a rózsalevelel:
Illatos, szép tavasz s nem termett virága,
Álom maradt minden, a mi látomás,
S volt egy bus poeta a kinek megölte
Rajongó szívét a virágfakadás

Sz. Szigethy Vilmos.

Az ellenség.

I.

Belefáradtam a szerelembé ...

Valamennyi elvonult előttem abban a mélabus órában, valamennyi, a kik miatt ritkán boldog szívem annyit szenvedett.

Emlékezetem mélyén, melyre örök homályságot borított a fekete keserűség, alig-alig villogott föl hajdani öröm egyhamar kialudt lángja.

Hogy az árnyék egyre sűrűbben feküdt a környezetre, a hajdani gyönyörűség villanása is homályba vészett s ezután úgy botorkáltam már emlékezetemben, mint a vándor, a ki ismeretlen tájokon bolyong a viharos éjszakában; ha villámlik is nagy néha egyet, a sustorgó fényesség csak a sivár földre, messzi romokra, a sötétség ijesztő végtelenségébe világít.

Ugy tetszett, mintha ifjuságom egy haladt volna át ezeken a most sivár térségeken, hogy semmi se maradt a nyomában, se szedett virág, se kaszált rendek.

Hiába erőlködtem emlékeimben főlidézni — nem kettesben jártam-e be az ösvényeket, néztem a források mélyébe és ittam a rózsák harmatát; vagy ha föl is merült egy egy kísérő női alak képe, minden eltöröltött, minden elmerült, minden megváltozott azon nyomban, mint a hogy a tükörképek homályosulnak el, semmisülnek meg egyszerre; az erdő illatos ösvénye ocsmány helyekre vitt, a csermely sarat és iszapot ontott

és a vadrózsák émylgyön szűzies lehellete megmérgezte a tavaszt ...

Megesküdtem, hogy nem szeretek többé soha.

Am az ellenség, a kinek szavát csak én hallom, — senki más — így szólt:
— Szeress csak tovább is!

II.

Belefáradtam a reménykedésbe ...

Sok sok esztendeig és sok sok kísértésen át törtem afféle alantas és mégis ideális cél felé, a mit úgy hívnak, hogy kis vagyon és kevéske nyugalom!

Visszafelé haladtam az idő kitaposott ösvényén, el egész gyermekségem koráig, a mikor tanulásnak adtam már magamat és figyelmetes voltam és alázatos; visszaemlékeztem első tanítóm szigorúságára és a magam ártatlanságára.

Később, oh! hányszor ázott keserűségben a kenyerem! És szemem lecsukódott és megereadt a könyvem, hogy ráemlékeztem a nyomoruság, az elhagyatottság hónapjaira, hideg kemencés télre és arra a hétre — oh arra a hétre, a melyiken ágyat nem is láttam!

Es később, mikor azt hittem, jobbra fordult minden, mikor a nap az én kedvemért is sütött már, mikor kiegyenesedtem, csak úgy, mint a többiek, mint azok, a kik hajdanán úgy megöldöskötek, megtaszigáltak, földön megtapodtak ...

Es mikor erőm megfeszítésével mégis föl-emelkedtem, utnak azért indultam csak, hogy elbukjam uj fent; és mikor sorjában költöztek el az enyéim, nőm, gyermekeim, apám, anyám; és mikor egymagamra maradtam az üres házbán ...

Mire való a dolgozás? Mire a reménykedés? Amde az Ellenség hangja, a mit kivülem meg nem hall senki, így szóltot:
— Remélj csak tovább is!

HIREK.

Tájékoztató.

A gőzfürdő mindennap reggeli 6 órától délig az urak részére nyitva van; hölgyek részére kedden és pénteken d. u. 5^{1/2} óráig; ugyanazon napokon 8-tól 8-ig este urak részére is. A kád-fürdő egész nap este 7^{1/2} óráig nyitva marad.

Május 3. Sakkestély.

Május 6. A jótékony nőegylet közgyűlése.

Május 6. Tűzoltók diszközgyűlése.

Május 11-12. Jegyzői szigorlatok.

Május 13. Községi jegyzők közgyűlése.

Május 14. Tavaszi közgyűlés.

Május 15. Közig. bizottsági ülés.

— **A csendőrség köréből.** A király Kubass Mihály alezredest, a szegedi II. sz. csendőr kerület parancsnokát — kinek hatósága alá tartozik a becskerekeli csendőr szárny is — ezredessé nevezte ki.

— **Elöléptetés.** A májusi előléptetés alkalmából Togni Péter százados, ki a nagybecskerekeli társasátnak hosszú ideig volt közkedvelt-ségű tagja, őrnaggyá lépett elő. A tisztikarnak egyik másik rokonszenves tagja Kapamadzia György pedig II. oszt. századossá lett.

— **A borellenőrzés.** Évekkel ezelőtt annak módja és rendje szerint megalakították a vidéki borellenőrző bizottságokat, a melyek, mint tudni való, nem igen erőltették meg magukat. A bizottság tagjai ugyanis mint tekintélyes és népszerű urak, a kik a lakosság javarészevel atyafiságban vagy jó ismeretségben vannak és a kik ennélfogva nem igen jártak bort vizsgálni, vagy ellenőrizni, mert hát lelkiismeretes és buzgó munkálkodásuk nemcsak népszerűtlenséget, de igen sok kellemetlenséget is okozott volna. Akárhány olyan bizottsági tag van tehát, a ki a nagy nehezen elvállalt tisztségnek meg nem felelt, a mint bizottság is akad, a mely semmit sem csinált. Ezek előre bocáztatása után jegyezzük föl, hogy a kereskedelmi miniszter a földművelésügyi miniszterrel egyet értőleg arra kérte föl a belügyminisztert, hogy a törvényhatóságokat arra utasítsa, hogy a területükön levő borellenőrző-bizottságok eddigi működéséről jelentést tegyenek. Hogy most már a miniszterek kíváncsiságát kielégítik, az igen valószínű, de az, hogy a beérkező jelentéseknek örülnek-e, az már egészen más kérdés.

— **Kettős temetés.** Óriási közönség részvételével ment végbe ma délután 3 órakor az uritecai gyászszobából Emánuel Györgynek és Özv. Aradszky sz. Petrovics Zsófiának temetése, ami bizonyítja azt a nagy tiszteletet, amelyben az elhunytak állottak a közönség részéről. Miután Emánuel György Nagybecskerek diszpolgára volt, a városházára ma kitérték a gyászlobogót. A család által kiadott gyászjelentés a következő: Ifj. Emánuel György, Alexandra, Olga és Gabriella testvérek; Novotni Károlyné unoka; Sátor Leonka dédunoka és a nagyszámú rokonság fájdalomtelt szívvél jelentik, hogy hön szeretett édesapjuk Emánuel György nyugalmazott járásfőnök, az

III.

Belefáradtam az életbe . . .

Mint a vízbefelő, a ki — mint mondják — az alatt a másodperc alatt, hogy a víz megfojtja, egyetlen szempillantással átfutja egész életét, végigtekint annak legjelentékenyebb részletein s egyetlen egy lélegzéssel megérzi a sors ízét egész utálatosságában, olyan hirtelen jutottam tudtára én is a magam s mások viszonyatos voltának.

Igen, ennél az asztalnál, a mely fölött annyit görbedtem üde lélekkel, tiszta fővel, ennél az asztalnál aludt ki bennem a szent láng és az isteni szikra — mindaz, a mit meg nem látott még a világ s a miről magam se tudtam.

Es elgondolom most is, mint gázoltam könnyű vérről a gyalázatban, a mely im elborit, lábamtól homlokomig ér föl. Rájutok a hazug ságra, a melyeket naivitásnak néztek, a bűnökre, a melyeket meghazudolt a mosolygásom. A könyvek oceanja, a mi értem omlott, olyan színű mint a vér, fülem meg zug a jajveszélések és a fenyegedések zajától.

Es ha csak a gyalázat, ha csak annak tudata nyugtalanítaná lelkemet, hogy bűneimért mi büntetés sem ért! De nem ez, hanem az egész emberiség, a mely bűnös, képmutató és dicsőséges mégis. Te vagy az, barátom, fivérem; te, te vagy az, a kinek neve az ajkamon, képe a szívemben úgy hat rám, mint a tisztító, mint a megváltó lehelet. Te vagy az örök Lelkifurdalás!

Eh! hát megyek a megváltásba, az önkéntes halálba! Golyó a szívbe, vagy mérég . . . Oh! csak élni ne kelljen tovább . . .

Am az Ellenség hangja, a mit kivülem senki meg nem hall, megszólalt:

— Elj csak tovább is! — mondotta fagyasztó szóval.

Montjoyeux.

arany érdemkereszt tulajdonosa, Nagy-Becskek város diszpolgára 1900. évi május hó 1-én reggeli 1 órakor, életének 78 ik évében, rövid szenvedés után és forrón szeretett nagyanyjuk özvegy Aradszky szül. Petrovics Zsófia földbirtokosnő 1900. évi április hó 30-án este 6 órakor, életének 89 ik évében történt csendes elhunytát. A megboldogultak hült tetemei 1900. évi május hó 2-án délután 3 órakor fognak a gör. kel. egyház szertartása szerint örök nyugalomra tétetni. Nagybecskerek, 1900. évi május hó 1-én. Béke hamvaikra!

— **Nyomdászok mulatsága.** A nagybecskerekeli nyomdászok szakegylete sikerült mulatságot rendezett tegnap este a kaszinó nyári helyiségében, május 1-jének ünnepe alkalmából. A változatos műsor teljesen kielégítette a jelenvoltakat és különösen a polgári dalárdának közreműködése nagyban fokozta a jó hangulatot. Örvedetesen konstatalhatjuk minden alkalommal a dalárdának folytonos haladását, szorgalmát s ezt most is jóleső örömmel tesszük. Ha megmaradnak eddigi buzgalmukban, a dalárda számottevő helyre küzdi föl magát kulturális életünkben. Szöllőssy Károly elnök megnyitó beszéde után a dalárda énekszámát következett, Huber „Győzelmi dalát” adták elő lendületes és szép összhanggal. Szigethy kollegánk „A Jutka regimentje” című sikerült humoreszkjét szerző távollétében Szöllőssy elnök olvasta föl; egy német humoros jelenetet adott elő aztán Dvorzsák József, majd a dalárda a „Völgyi róza” című férfikart. Kiss József, lapunk tördelője olvasta föl ezután saját készületű humoros törvényszéki tárgyalását, majd Pfeiffer Tivadar szavalt nagy hatással Eötvösnek egyik örökszép költeményét. Nagyon tetszett a dalárda által előadott „Bölcs Salamon” című férfi négyes és Galandauer előadása, melyben tulnyomólag szedő szakkifejezésekkel mutatta be egy szerelmes nyomdászlegény lelkiállapotát. Dvorzsák még egy német előadása után Begela saját készületű felolvasása s végül a dalárda éneke merítette ki a műsort, amely után még jószokáig, egész addig, midőn már a rózsauju hajnal feljött, maradt együtt a társaság, amely egy jól átmutatott éjszaka kedves emlékeivel tért pihenésbe.

— **A nagybecskerekeli sakkör estélyei.** A nagybecskerekeli sakkör választmánya legutóbbi ülésén elhatározta, hogy régi csütörtöki estélyeit felújítja. Belátják ugyanis, hogy ezek az alkalmi összejövetelek, a melyek során kisebbszereű versenyek, felolvasások és egyéb szórakoztató dolgok is rendeztetnek, leginkább tartják ébren az érdeklődést a játék iránt. Mint értesülünk, ezen az első estélyen különösen szép, élvezetes programmal akar kedveskedni a rendezőség, amely estélyre vendégeket is szívesen látnak.

— **Idyll a Béga partján.** Harkai András titeli lakos hétfőn a délutáni 5 órai vonattal érkezett Beodrától Nagybecskerekre, ahonnet gyalogszerrel akart Titelre menni. A nagy hid alatt fekvő, ugynevezett „Dutyi” korcsmába tért be és megivott 3 deci mübort. Ezalatt besötétedett s különben is 9-re járt az óra mutatója. Így aztán elhatározta, hogy nem az országuton fog hazamenni, hanem a szőlők közt Muzslya irányában, ahol esetleg valamelyik gunyhóban meghuzhatja magát, ha eléri az eső. Mig vigan fűtyürészve haladt, egyszerre három éjjeli alak toppant eléje, akik rövid uton pénzt követeltek. Mikor Harkai azt mondta, hogy nincs pénze, letéperték a földre, kikutatták s inge alatt el rejtve egy tíz forintost találtak, amit rögtön magukhoz vettek az éjjeli támadók. Midőn aztán a további kutatás teljesen eredménytelennek bizonyult, se szó se beszéd, fölkapják a földről Harkai Andrást, és aztán mint valami zsákot, beröpítették a Béga kellő közepére; ők maguk pedig, mint akik jól végezték dolgukat, tovább állottak. Szerencséjére Harkai tudott uszni, partra jutott s azon mód csuron vizesen beállított a rendőrségre és elpanaszolta esetét. A rabló éjjeli lovagok kézre kerítése iránt megtették a legszelebb körü intézkedéseket.

— **Elveszett.** Molnár Mihály, a tiszarmentesítő társulat igazgatója, tegnap délután 4-5 óra tájban, a Pest szállodától a kishidig terjedő utvonalon elveszítette kis jegyzőkönyvét, melyben 20 frt készpénz is volt. Ez uton kéri föl a becsületes megtalálót, hogy a 20 frt megtartása mellett a jegyzőkönyvét juttassa vissza hozzá.

— **Májusi hangulat.** Nyilik az almafa virága. Azok a szép, fehérrózsaszín virágok tömötten sorakoznak egymáshoz s aliz látni tőlük a leveleket.

Már az akác is kezdi bontogatni a leveleit; csupa érzelem, csupa költői hangulat minden.

A kék égen, mely biztatólag nevet a földre, rózsaszín felhők himbálják magukat. A nap sugárkévei megaranyoznak mindent. Csupa ábránd, édes álmodás az egész.

S az emberek, kik most is csak a hétköznap szürkeségében érzik magukat, futnak a kenyér után, lökdösik egymást s káromkodnak hozzá . . .

Az almafa csodás virága pedig csak nyilik s a kék égen rózsaszínű felhők rajzauak . . .

— **Büvésztély.** A napok óta városunkban időző büvész, M. Carmellini, tegnap este a Lloyd helyiségeiben produkálta magát. Bámulatos, ügyes mutatványai révén oly jó hirre tett szert, hogy a Lloyd terme teljesen megtelt érdeklődő közönséggel s akik előzőleg nem látták, nem győzték csodálni érdekes mutatványait, bámulatos ügyességét, főleg kártyamatványai és a gondolatolvasás keltettek nagy tetszést. M. Carmellini a tegnapi esttel be is fejezte nagybecskerekeli vendégszereplését és most Torontálvármegye nagyobb mezővárosait látogatja meg, hogy sok helyen és a legmagasabb körökben is elismert büvésztét bemutassa. M. Carmellini büvésztétön kívül egy értékesebb tulajdonnal is rendelkezik s ez az albuma, melyben a sok elismerő és ajánló sorok között ott találjuk többek közt József főherceg, Don Miguel bragancái herceg és más elsőkelő és legelőkelőbb személyek sajátkezűleg írt sorokat, legutoljára Rónay Jenő főispán írt igen meleg elismerő sorokat az albumba.

— **Tűz.** Tegnap délután 6 óra tájban harangok kongása tüzet jelzett. A tűzoltók kivonultak a vész helyére, Kothstein cipésznek az Ecskai-ut mellett fekvő szőlőjébe, ahol a Gutza Lása tulajdonát képező szalmakazal lángokban állott. A tüzet csakhamar lokalizálták, mielőtt nagyobb arányokat ölthetett volna és így a szomszédos házak is mentve maradtak. A tüzet gyújtogató okozta.

— **A temető tolvajai.** Kis Torákon a görög keleti temetőből a tél folyamán mintegy 90 darab sirkeresztet elloptak. A csendőrségnek hosszas utánjárás után sikerült a minden kegyeletes érzésből kivetkőzött emberi alakokat két ottani cigány személyében kinyomozni, akik bevallották, hogy mivel nagyon hideg volt, hát kellett a sirkereszték fája tüzelőül. — **Kapcsolatban e hírnökkel megemlíthetjük, hogy nem sokára Nagybecskerekben is el lehetünk készülvé ilyesmikre, ahol iskolakerülő gyermekek nagy serege háborgatja zsvajával a halottak csöndes birodalmát, akik minden tartózkodó félelem nélkül leszedik a legszebb sirkoszorukat — játszani. Felhívjuk az illetékes körök figyelmét, hogy ideje volna már valamit tenni ezek ellen a botránnyos állapotok ellen s az ilyen gyermekcsoportokat állapoterien ki kellene tiltani a temetőből. Mert mi nálunk a r. kath. temetőben alig esik nap, hogy valami lopás ne történjék, elkezdve a perselyek megvámolásától egész a sirok virágainak lefosztásáig.**

— **Szurkáló inasok.** Mult hó 30-án este 8 óra tájban Gimpl József 16 éves lakatos inast, aki társai közt valóságos Herkules volt s mindenkit megveréssel fenyegetett, vagy tényleg meg is vert, hat társa alaposan ellátta. Több helyen megszurkálták, és úgy elverték, hogy tetehetetlenül nyult el a földön, mire az ekzekució végrehajtó inasok elszöködtek. A véresre vert inast a rendőrség vitte be a kórházba, ahol most súlyos sérüléseit gyógyítják. A verekedő inasokat Lampe Lajos, Lakárt Sándor, Czeller Miklós, Csókás Péter, Pervanger Péter, és Horváth István, személyében kinyomozta s most folytatja vetük a kihallgatásokat. Annyi megvan állapítva, hogy a verekedést előzetesen megállapított program szerint hajtották végre, ugyanis mindenkinek ki volt osztva a szerepe, egyik bicskával, másik bottal, harmadik vasdarabbal adjusztálta Gimplt.

— **Helyreigazítás.** Az osztrák magyar bank palotájának fölavatási ünnepélyéről közölt tudósításunkba tegnap sajtóhiba csuszott be, amelynyiben a palotát nem Mayer, hanem Hubert József budapesti építész építette, mint az különben a tudósítás későbbi szövegéből kitünik. — **Dr. Franz József** annak konstatalására kéri föl lapunkat, hogy nem jogtudományi, hanem államtudományi doktor lett.

— **Tolvaj szomszéd.** Birányoson Hegyán Pál leszedegette szomszédja, Rosenfeld Lázár magtárának tetőzete egy részét, ott behatolva, mintegy 25 mm. kukoricát ellopott. Műtete végez-

tével a tetőt visszacsinalta. A csendőrök jöttek reá a lopásra és mint különben is rovtott multu közveszélyes egyént, Hegyánt letartóztatták és a pancsovai kir. ügyésznek adták át.

TÁVIRATOK.

Oroszgyűlés.

A képviselőház ülése május 2-án.

Budapest, május 2. (A „Torontál” ered. táv.) A képviselőház mai ülésében Hegedüs Sándor kereskedelmi miniszter beterjesztette a kereskedelmi törvény módosításáról szóló törvényjavaslatot, és ezen kívül a Ház több jelentést intézett el.

A delegációk egybehívása.

Budapest, május 2. (A „Torontál” ered. táv.) A hivatalos lap mai száma közli a királyi kéziratokat, melyek szerint a delegációk május 12-ére egybehívandók.

Az orléáni herceg Magyarországon.

Budapest, május 2. (A „Torontál” eredeti távirata) Aradról jelentik, hogy Fülöp orléáni herceg, mint József Ágost királyi herceg vendége, hosszabb tartózkodásra Kis-Jenőre érkezett. A herceg tiszteletére nagy vadászatok lesznek.

Wlassics miniszter Bécsben.

Budapest, május 2. (A „Torontál” ered. táv.) Mint Bécsből jelentik, Wlassics Gyula magyar kultuszminiszter tegnap oda érkezett.

Tisza István gróf visszavonulása.

Budapest, május 2. (A „Torontál” eredeti távirata.) A lapokból ismeretes, hogy Tisza István gróf főrendiházi jogosultságának elismerését kérte. Egyes lapok ezt úgy magyarázták, hogy Tisza István visszavonul a főrendiházba. Tisza István gróf most kijelenti, hogy ez a magyarázat teljesen téves, és hogy ezentúl is a képviselőházban akarja folytatni politikai munkásságát.

Munkácsy meghalt.

Budapest, május 1. (A „Torontál” ered. táv.) Feladatott éjjel 2 óra 48 perckor.) Bonnól sürgönyzik, hogy Munkácsy Mihály világhírű festőművész az endenachi gyógyintézetben neje karjai közt a déli órákban meghalt. Holttestét Budapestre szállítják.

Munkácsy hazahozatala.

Budapest, május 2. (A „Torontál” ered. táv.) A kultuszminiszteriumban Zsilinszky Mihály államtitkár elnöklété alatt ma megtartott értekezlet, mely írókból és művészekből állott, elhatározta, hogy Munkácsy Mihály holttestét közkielcségen fogják hazahozatni.

Budapest, május 2. (A „Torontál” ered. táv.) Zsilinszky Mihály államtitkár ma délután Endenichbe utazott Munkácsy holttesteért.

Magyar huszárok Berlinben.

Budapest, május 2. (A „Torontál” ered. táv.) A Debrecenben állomásozó Vilmos huszároknak egy küldöttsége a királylyal együtt utazik Berlinbe.

Május 1-eje a fővárosban.

Budapest, május 2. (A „Torontál” eredeti távirata.) A szociál-demokraták munkáspártja nagy gyűléssel ünnepelte május 1-ét. Zavargás sehol sem fordult elő, bár a munkások több csoportban tartottak gyülekezéseket.

Öngyilkos patikus.

Budapest, május 2. (A „Torontál” eredeti táv.) Ványay Gyula 19 éves, gyógyszerész-segéd tegnap Nagy-Váradon fűbe lőtte magát Öngyilkosságának oka: reménytelen szerelem.

A transzváli háború.

Budapest, május 2. (A „Torontál” ered. távirata.) London közvetítésével, Boshofból jelentik, hogy a múlt hó 28-án 400 bur fegyveres megtámadta az angol előőrsöt, de visszaverettek.

Budapest, május 2. (A „Torontál” ered. táv.) Roberts fővezér jelenti, Bloemfontainból: Hamilton lovasított gyalogsággal Tabanchuból észak felé indult. Houtnek mellett Botha erős csapata utját állta. Hamilton segítségére French küldetett ki, aki 30 embert veszített. Maxwell dandára megszállotta a Wlaksouters és Schalskral melletti dombléncot. A lovasított gyalogság néhány óráig tartó harcra került.

Budapesti gabonafőzsede.

Budapest, 1900. május 2

A készáruüzlet hivatalos árjegyzései.

Buza	kilós	50 adogr. ára		kilós	50 kilogr. ára	
		kor-tól	kor-ig		kor-tól	kor-ig
Bánsági	6	76	7.55	7.70	80	8.15
Tiszavidéki	76	7.75	8.10	80	8.15	8.35
Pestvidéki	76	7.50	7.70	80	8.05	8.20
Bácskai	76	0.—	0.—	80	0.—	0.—

Roze	uj	elsőrendű	kilós	70-72	6.55	6.75
„	„	másodrendű	—	—	6.25	6.45
Árpa	„	takarmány	60-62	—	5.90	6.—
„	„	égetni való	62-64	—	5.60	5.80
„	„	sőrfőzésre való	64-66	—	0.—	0.—
Zab	„	—	39-41	—	5.55	5.65
Tengeri	ó	bánsági	—	—	5.40	5.50
„	„	másnemű	—	—	0.—	0.—

Határidő-üzlet.

Budapest, május 2. (A nagybecskereki Lloyd-társulat táv.) Ugy a kínálat, mint a kereslet kielégítő. Árak csökkentek. Földmondattott 3000 mm. buza, ugyanannyi kukorica és 1400 mm. zab. Kötöttet:

Buza májusra	7.87	7.88
„ októberre	8.08	8.09
Rozs őszre	7.05	7.06
Zab májusra	5.36	5.37
„ októberre	5.66	5.67
Tengeri májusra	5.74	5.75

KÖZGAZDASÁG.

A Triesti Általános Biztosító-Társaság (Assicurazioni Generali) f. é. április hó 7-én tartott 68 ik közgyűlésén terjesztettek be az 1899. évi mérleget.

Az előttünk fekvő jelentésből látjuk, hogy az 1899. december 31-én érvényben volt életbiztosítási tőke összegek 483,973.169 korona és 56 fillért tettek ki és az év folyamán bevett díjak 19,724.336 korona 19 fillerre rugtak. Az életbiztosítási osztály díjtartaléka 10,003.809 korona 90 fillérrel 124,700.392 korona 59 fillerre emelkedett.

A tűz-biztosítási ágban a díjbevétel 18,128.170 korona 40 fillér volt, miből 7,728.542 korona 64 fillér viszont-biztosításra fordítottat, hogy a tiszta díjbevétel 10,399.627 korona 76 fillerre rugott, mely összegből 6,482.000 korona 91 fillér mint díjtalék minden tehertől mentem, a jövő évre vitetett át. A jövő években esedékessé váló díjkötelezvények összege: 74,455.970 korona 86 fillér.

A szállítmánybiztosítási ágban a díjbevétel kitétt 7,730.895 korona 18 fillér, ebből viszontbiztosításra fordítottat 3,346.580 kor., úgy hogy a tiszta díjbevétel 4,384.315 korona 18 fillerre rugott, mely összegből 2,549.074 kor. 44 fillér helyeztetett tartalékba.

Károkkért a társaság 1899 ben 28,174.407 korona 4 fillért folyósított. Ehhez hozzáadva az előbbi években teljesített kárfizetéseket, a társaság alapítása óta károk fejében 661,663.927 kor. és 90 fillérnyi igen tekintélyes összeget fizetett ki. Ebből a kártérítési összegből hazánkra 123 186.550 korona 69 fillér esik, mely összeget a társaság 181.032 káresetben fizette ki.

A nyereség tartalékok közül, melyek összesen 14,034.239 korona 11 fillerre rugnak, különösen kiemelendők: az alapszabály szerinti nyereségtartalék, mely 5,250.000 koronát tesz ki, az értékpapírok árfo-lyam ingadozására alakított tartalék, mely a 2,507.733 korona 74 fillér külön tartalék úgy szintén az évi nyereségből kihalított 413,251 korona 38 fillérrel 8,624.239 korona 11 fillerre

emeltetett fel: továbbá felemlitendő még a 160.000 koronára rugó kétes követelések tartaléka. Ezekon kívül fennáll még egy 560.000 koronát kitevő külön alap, melynek az a rendeltetése, hogy az életbiztosítási osztályban a kamatláb esetleges csökkenését kiegyenlítse.

A társaság összes tartalékjai és alapjai, melyek elsőrangú értékekben vannak elhelyezve, az idei átutalások tolytán 153,073.160 korona 61 fillérről 162,608.919 korona 18 fillerre emelkedtek, melyek következőképen vannak elhelyezve:

1. Ingatlanok és jelzálog követelések	29,782 520 kor. 61 fill.
2. Életbiztosítási kötvényekre adott kölcsönök	14,246 324 „ 74 „
3. Letéteményezett értékpapírokra adott kölcsönök	1,466.107 „ 99 „
4. Értékpapírok	103,401 469 „ 40 „
5. Tarca váltók	814 150 „ 26 „
6. A részvényesek biztosított adólevelei	7,350 000 „ — „
7. Banknál levő rendelkezésre álló követelések, készpénz és az intézet követelése a hitelezők követeléseinek levonásával	5,548.364 „ 18 „

összesen 162,608.919 kor. 18 fill.

Ezen értékekből 42 millió korona magyar értékekre esik.

Amint a jelentésből kitűnik, a társaság a betöréses lopás elleni biztosítás üzemét is felvette ügykörébe. Erről a legközelebb szétküldendő körlevelek fognak bővebb felvilágosítást nyújtani.

Hirdetések.

726. kig. szám. 1900.

420-3.1

Hirdetmény.

Torontál-Erzsébetlak község előljárósága részéről ezennel közhírré tétetik, hogy a község határában gyakorolható vadászati jog a képviselőtestületnek 21/kgy. 1900. sz. határozata értelmében az 1900. évi július hó 1. napjától számított 6 (hat) évi időtartamra a folyó évi május hó 14-én d. e. 9 órakor a község ház tanácstermében megtartandó nyilvános árverésen bérbeadni fog.

Kikiáltási ár 400 korona. Részletes árverési feltételek a község jegyzői irodában a hivatalos órák alatt betekintheők.

Torontál-Erzsébetlak, 1900. évi április hó 30-án.

Pártay Zoltán,
jegyző.

Nagy István,
bíró.

Oppova község előljáróság.

1351. ex szám 1900.

419-1.1

Hirdetmény.

Oppova község képviselőtestületének 22. kgy. sz. a. hozott határozatával a község mintegy 8000 holdnyi külsőségének és a dűllutaknak felmérését és karókkal való megjelölését határozta el.

A dűllutaknak felmérése és kittizéséért a díj kilométerenkint 5 frtban, a fő dért holdanként 15 krban állapítottat meg s így az ajánlat ezen összeget meg nem haladhatja.

Felkéretnek ezen munkára vállalkozó mérnök urak, hogy ajánlataikat f. é. május hó 8-ig ezen előljáróságnál adják be.

Kelt Oppován, 1900. évi ápril hó 29-én.

A község előljáróság.

Lóhere

6-700 □-ól a vaspálya testen
tul, a város egész közelében

eladó.

418-3.1

Ró'sa Ignázt.

Triesti általános biztosító-társulat.

KIADÁS

ASSICURAZIONI GENERALI. Nyereség- és veszteség-számla az A. mérleghez. Élelmi-biztosítási ág (1899.)

BEVÉTEL

Table with columns for 'korona', 'fil.', 'korona', 'fil.' and rows for various insurance categories like 'Kárfizetések', 'Üzleti kiadások', 'Leírások', etc.

Nyereség- és veszteség-számla a B. mérleghez. Életbiztosítási ág (1899.)

Table with columns for 'korona', 'fil.', 'korona', 'fil.' and rows for insurance categories like 'Esedékes biztosítások', 'Fizetések visszavárárolt kötvényekért', etc.

VAGYON

Az ASSICURAZIONI GENERALI vagyonállása 1899. december 31-én.

TEHER

Large table with columns for 'Folyó száma', 'A tétel neve', 'A', 'B', 'Összesen' and rows for assets and liabilities.

Besso József, Besso M., Dr. Bozza Camillo, Costi János J. H., Dr. Levi J., Graf Papadopoli Miklós, Romanin Jacur Manó, Vyante Fortunat, Richetti Ödön, Magyarországi vezérigazgatók: Steinhardt, Poór.

Bővebb zárszámadási jelentések az alanti főgynökségnél kaphatók. Ugyanott felvilágosítások a legnagyobb készséggel adatnak és élet-, tűz-, szállítvány-, üveg- és betőreses lopás ellen való biztosítások az Assicurazioni Generali, jégbiztosítások a Magyar jég- és viszontbiztosító részvény-társaság és baleset elleni biztosítások az Első o. általános baleset ellen biztosító társaság a legelőnyösebb feltételek és legolcsóbb díjak mellett fogadtatnak el.

A nagybecskereki főgynökség: Steinitzer Géza.

Nyomatott Pleits Fer. Pál kiadónál, Nagybecskereken.